

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ศึกษาเรื่องเศวติบาทของกรรมในคัมภีร์พระพุทธศาสนา

ผู้วิจัย : พระสุเมธ อธิปญโญ (มาไพศาลสิน)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระมหากษัตริย์ ตรุโณ, ผศ.ดร., ป.ธ. ๓, พธ.บ., พธ.ม., Ph.D.
(Philosophy)

: อาจารย์ ดร.ทรงวิทย์ แก้วศรี, ป.ธ. ๗, พ.ม., พธ.บ., ศศ.ม., M.Lib.Sc.,
PGDLS, พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)

วันสำเร็จการศึกษา : ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๙

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “ศึกษาเรื่องเศวติบาทของกรรมในคัมภีร์พระพุทธศาสนา” มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการคือ (๑) เพื่อศึกษาเรื่องกรรมและการให้ผลของกรรมในคัมภีร์พระพุทธศาสนา (๒) เพื่อศึกษาเรื่องเศวติบาทของกรรมในคัมภีร์พระพุทธศาสนา (๓) เพื่อศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างกรรมและเศวติบาทของกรรมกับสังสารวัฏ การวิจัยเป็นแบบคุณภาพ คือการวิจัยเอกสาร ค้นคว้าเรียบเรียงจากคัมภีร์พระพุทธศาสนาและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า:

กรรมคือเจตนาเป็นเครื่องกระทำ เป็นหลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา ผลของกรรมเรียกว่า วิบาก หากทำดีย่อมได้รับผลดี ทำชั่วย่อมได้รับผลชั่ว กรรมนั้นหากหมายถึงการกระทำก็ได้แก่กรรม ๑๐ ซึ่งมีทั้งฝ่ายกุศลและอกุศล หากหมายถึงวิบาก คือการให้ผลของกรรมก็ได้แก่ กรรม ๑๒ มีทิฏฐธรรมเวทนียกรรม คือกรรมให้ผลในปัจจุบันคือภพนี้เป็นต้น

กัมมวิปากาวเสส หมายถึง เศษของวิบาก คือผลของกรรมที่ตกค้างแก่อริยบุคคล แม้จะบรรลอรหัตผลแล้ว จริยังอยู่พระอรหันต์แม้จะได้ชื่อว่าผู้ละบุญและบาปได้แล้ว การกระทำถือว่าเป็นสักแต่กิริยา ไม่เป็นกรรม แต่เมื่อท่านยังอยู่ในภาวะของอนุปปาติเสสนิพพาน ก็ยังต้องเสวยผลของเศวติบาทกรรมในอดีตอยู่ ดังกรณีของพระมหาโมคคัลลานเถระ ถูกโจรฆ่าเป็นอาทิ อนึ่ง เมื่อว่าโดยกฎของกรรม トラบใดที่บุคคลยังเวียนว่ายตายเกิดในสังสารวัฏอยู่ กรรมก็จะติดตามไปให้ผลในชาติภพนั้น ๆ จนกว่าจะสิ้นกรรม เป็นเครื่องตัดภพชาติอันเกิดจากอวิชชา ตัณหา มานะ ทิฏฐิ และอุปาทาน ในอิตตาเสียได้ ซึ่งเป็นการตัดสังสารวัฏไม่ต้องเวียนว่ายตายเกิดอีกต่อไป แม้กระนั้น トラบใดที่ผู้บรรลุพระอรหันต์แล้วแต่ยังดำรงชีพอยู่ วิบากของกรรมก็ติดตามให้ผลอยู่ ต่อเมื่อเข้าถึงอนุปปาติเสสนิพพานแล้ว กรรมจึงจะยุติการให้ผล ดังนั้น กรรมและวิบากกรรมจึงสัมพันธ์กับสังสารวัฏดังนี้